

JEUJDZORG OP SCHOOL EN BSO

COACHING IN DE KLAS

Op de Lentse basisschool Het Talent komt jeugdzorg in de klas om leerkrachten te coachen. Leerlingen die extra zorg nodig hebben, krijgen die in een klaslokaal of aan een tafeltje in de gang.

“M”

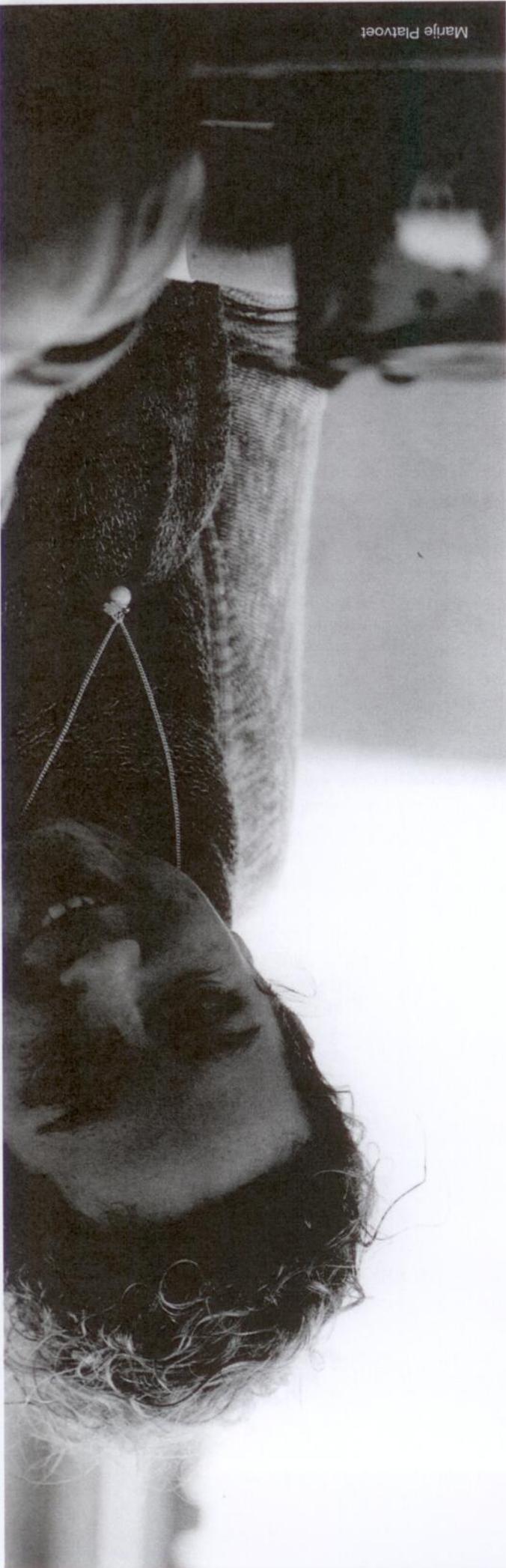
ijn moeder zegt dat ik twee huizen krijg. Dan heb ik twee keer straatfeest”, vertelt Bas (6) aan jeugdzorgmedewerkster Marije Platvoet. Het is donderdagochtend. Platvoet en Bas zitten samen in het

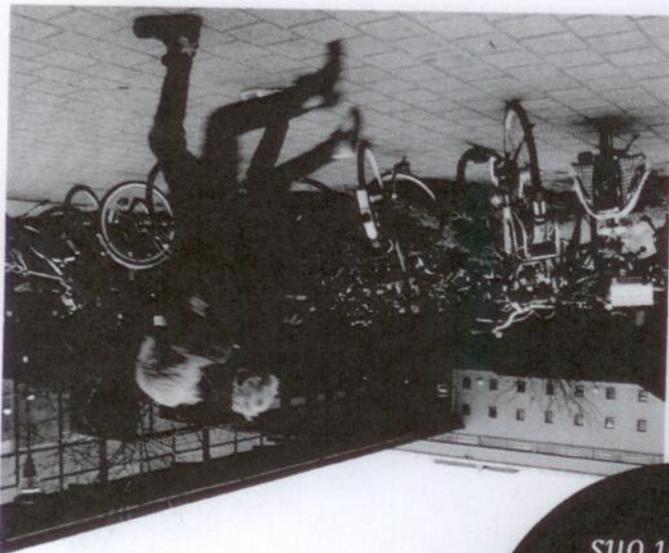
handenarbeidlokaal van Het Talent. “Maar hoe vind je het dat papa en mama gaan scheiden?” vraagt Platvoet. “Mwah”, zegt Bas. Hij draait een rondje op zijn draaikruk. “Vorige keer vertelde je dat je soms buikpijn hebt. Is dat nog steeds zo?” “Ik weet niet”, reageert Bas. Na een kort gesprekje leest Platvoet een verhaaltje voor. “Weet je nog? Als je goed luistert, word je rustig en kun je voelen wat er in je buik gebeurt. Zoek maar een plek waar je lekker kan zitten.” Bas knijpt weg achter een grote kast. “Juf, ik voel dat kriebeltje weer in mijn buik!” roept hij even later. “Goed zo!”, zegt Platvoet. “Ik zag dat jij je ogen dicht durfde te doen. Dan werkt het nog beter, merk je dat?”

PASSEND ONDERWIJS

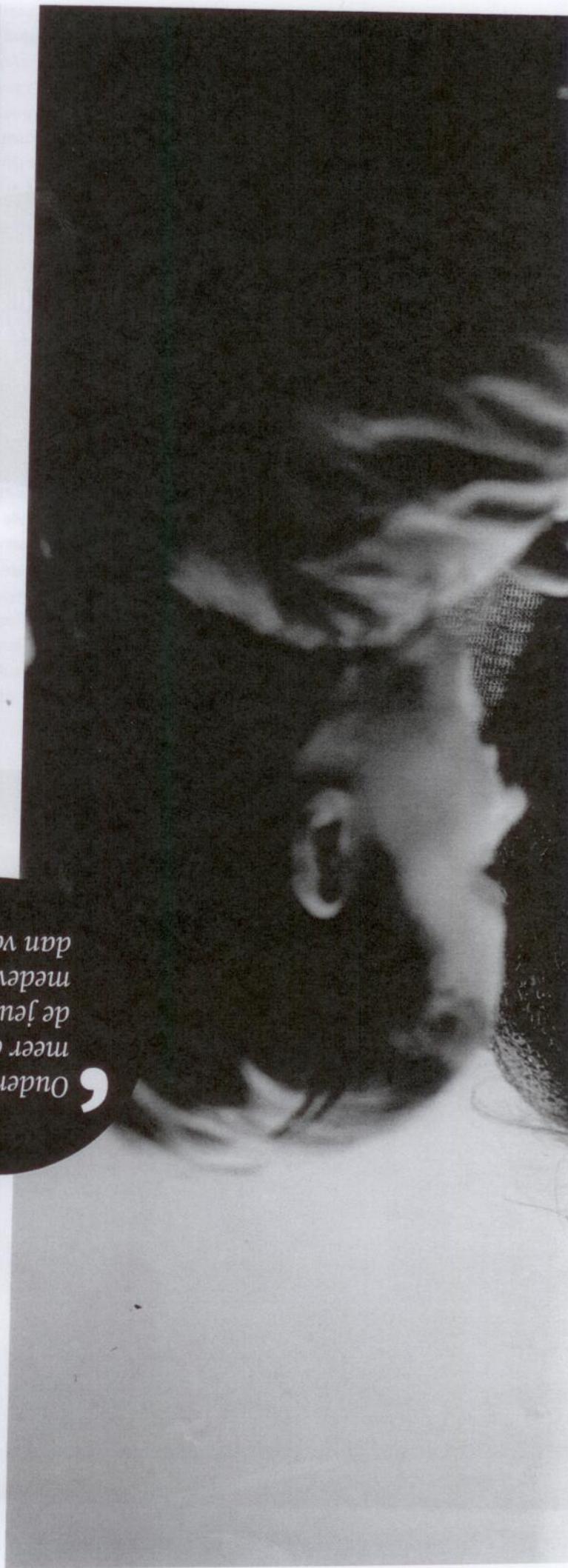
Sinds afgelopen oktober werkt Platvoet anderhalve dag per week op een van de vijf afdelingen van Het Talent, een witte school met ruim zeshonderd kinderen in een nieuwbouwwijk

Marije Platvoet

“Ouders nemen
meer aan van
de jeugdzorg-
medewerker
dan van ons”

van ons", vertelt Van den Bosch. "Een training of een paar extra gesprekjes op school zijn ook minder ingrijpend voor ouders dan het inschakelen van een psycholoog of Bureau Jeugdzorg."

PICTOGRAMMEN

"Vind je het goed als ik de juf vertel dat jij lekker rustig van dit verhaaltje wordt?", vraagt Plavoet als ze Bas terug naar

de klas brengt. Sinds hij weet dat zijn ouders gaan scheiden, kan hij zich moeilijk concentreren en pest hij soms andere

kinderen. Daarom heeft leerkracht Elise Wiltzing aan Marijke Plavoet gevraagd of ze Bas apart wil nemen. Hij is niet de enige die hulp krijgt. Voor

job, een jongefte dat vermoedelijk een autistische stoornis heeft, maakte Plavoet een

dagschema met pictogrammen. Cynthia, een meisje dat nogal bazig is en niet zo goed

in de groep ligt, krijgt een training sociale vaardigheden. Laatst vertelde ze Plavoet dat

ze nachten wakker ligt omdat ze piekert wat ze de volgende dag moet doen om indruk te maken.

"Marijke kan meer persoonlijke aandacht geven", zegt Wiltzing. "Daardoor komt zij er eerder achter wat er speelt."

Voor de kinderen lijkt een gesprekje met Plavoet de normaalste zaak van de wereld. Anna (10) werkt aan een tafeltje in de gang met Plavoet aan haar "Ik-boek". Daarin staan oefeningen die haar leren begrijpen waarom zij dingen soms anders

doet dan anderen. "Op de bso speel ik alleen", vertelt ze. "Mijn vriendinnen mogen niet meer met mij spelen van hun ouders."

Ik gun iedere
leerkracht
zo'n coach

van Lent, bij Nijmegen. Ze komt ook bij de buitenschoolse opvang (bso), in hetzelfde pand. Jeugdzorg en onderwijs werken al jaren samen, maar dat jeugdzorg meedraait in het team komt nog weinig voor. "Zeker nu het 'passend onderwijs' eraan komt, hebben steeds meer scholen daar belangstelling voor", vertelt projectleider Gerdi Meyknecht van Pact. Dit project van het Kinderopvangfonds helpt scholen en kinderopvangorganisaties om deze intensieve samenwerking met jeugdzorg op te zetten. Schooldirecteur Carla van den Bosch van Het Talent vindt het een uitkomst. "Opvallend gedrag signaleren onze leerkrachten vrij snel", zegt ze. "Maar daar goed mee omgaan in de klas is niet altijd even makkelijk. In iedere klas zitten vier, vijf kwetsbare kinderen die extra zorg nodig hebben. Wij willen er op tijd bij zijn, zonder direct allerlei specialisten van buiten in te schakelen." Daarbij draait het niet alleen om de hulp die kinderen krijgen, benadrukt ze. "Coaching van leerkrachten is minstens zo belangrijk." Geen van de ouders heeft bezwaar gemaakt. De meeste ouders begrijpen wel dat extra expertise over de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen een aanwinst voor de school is, denkt Van den Bosch. "Als je ze maar goed op de hoogte houdt en betreft bij activiteiten." Plavoet maakt van ieder gesprekje met een kind een verslag voor de ouders. Ze kunnen haar bellen en mailen en krijgen tips wat ze zelf kunnen doen. "Ouders nemen soms meer van haar aan dan

PASSEND ONDERWIJS

Hulp aan kwetsbare kinderen organiseren op school is een manier om tegemoet te komen aan de eisen die het 'passend onderwijs' aan scholen stelt. Leerlingen met een handicap of gedragsstoornis moeten vanaf augustus 2014 vaker een plaats vinden op gewone scholen. Bij Pact zijn zo'n 25 projecten aangesloten waarbij intensief wordt samengewerkt tussen jeugdzorg, school, bso en/of kinderopvang. Nog twee voorbeelden: bij 'Sterk in de klas', provincie Flevoland, is een jeugdzorgmedewerker in de klas of in de opvang aanwezig die direct ondersteuning kan bieden aan kinderen, leerkrachten en ouders. Scholen uit Almere, Lelystad en Emmeloord doen er aan mee. In Hilversum werkt BINK (voorheen Stichting Kinderopvang Hilversum) samen met Youké (voorheen Zandbergen en Trajectum Jeugd- en opvoedhulp). Youké coacht leidsters op een bso die verbonden is aan een school met veel zorgkinderen.

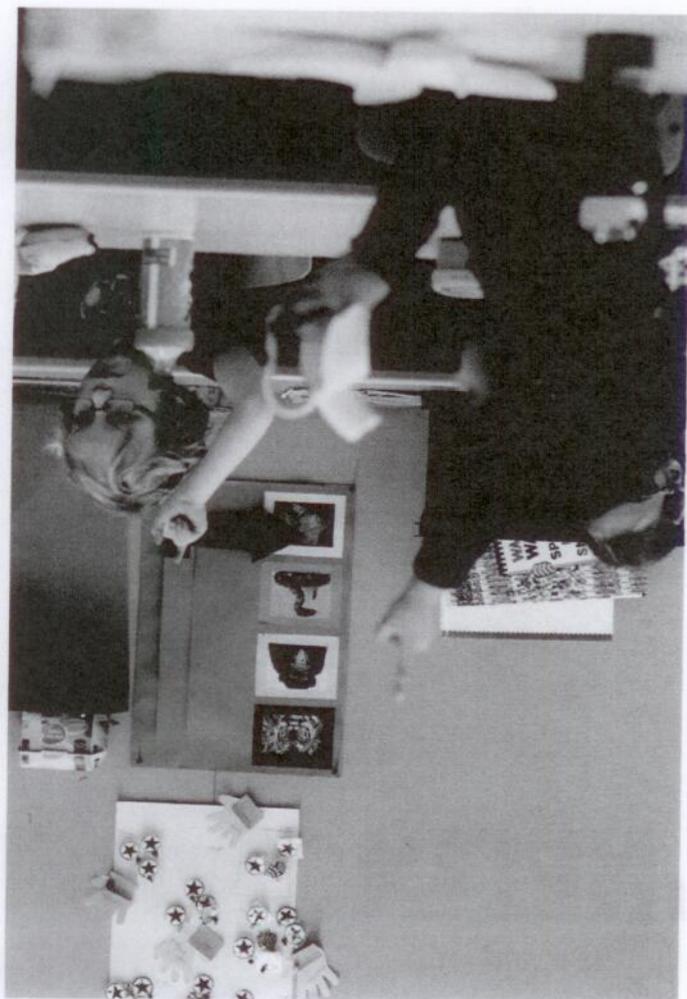
Platvoet vindt het een voordeel dat ze zelf voor de klas heeft gestaan. "Ik weet hoe lastig het is om een groep kinderen in het gareel te houden en iedereen voldoende aandacht te geven. Ik stel me beschieden op. Ik weet ook niet alles." Laatst vroeg een leerkracht haar wat ze aan moest met een jongetje dat steeds in de klas masturbeerde. Platvoet: "Dan moet ik ook op zoek naar mensen die daar meer van weten."

Meyknecht: "We moeten ervoor zorgen dat jeugdzorgmedewerkers hun deskundigheid blijven ontwikkelen, ook als ze de meeste tijd op school doorbrengen." Hoe? Dat is nog niet duidelijk. En wat als het echt moeilijk wordt en jeugdzorg een probleem anders wil aanpakken dan de school? Door het uitwisselen van ervaringen en onderzoek hoopt Pact zicht te krijgen op de beste aanpak.

KLEUTERS

Op Het Talent spelen dit soort kwesties nog niet. De school wil de uren van Platvoet uitbreiden, zodat ze in alle klassen kan komen. Teamleider Eilke Muller kan zo twee kinderen uit haar bovenbouwklas opnoemen die waarschijnlijk geen specialistische hulp nodig hadden gehad als Platvoet eerder was begonnen. "Als ze direct met de kleuters aan de gang zou kunnen, zouden we zoveel ellende kunnen voorkomen."

Meer informatie over Pact: <http://tinyurl.com/kinderopvangfondsvan>. De namen van de kinderen zijn gefingeerd.

Anna heeft een autistische stoornis. Soms zegt ze tegen kinderen dat ze dingen van elkaar moeten afpakken. "Ik wil graag iemand zijn die andere kinderen helpt", schrijft ze in haar ik-boek. Plotseling stopt ze met schrijven. "Mijn moeder moet misschien meer werken, omdat papa is ontslagen. Ik weet niet of ze er nog is als ik thuiskom uit de bso." "Als je verdrietig bent, mag je naar me toe komen, hoor", zegt Platvoet.

BELONINGSSYSTEEM

Om elf uur loopt Platvoet weer binnen in de klas van Wiltung. Een groepje kinderen moet voor in de klas een rij maken, van groot naar klein. Binnen een minuut staan ze allemaal op grootte. Een paar maanden geleden kregen ze dat niet voor elkaar zonder duwen of schreeuwen en duurde het een half uur voordat de juf iedereen aan het werk had. "Dit is een moeilijke groep, met veel zorgkinderen." Een jongetje is hoogbegaafd en wil nooit meedoen met spelletjes. Een paar anderen zijn extreem druk. En dan zijn er ook nog twee kinderen met autistische trekken. Platvoet heeft Wiltung geholpen een beloningssysteem te maken. "Ik kan haar elk moment om advies vragen. Dan komt ze observeren of sparten we even. We hebben een ichte vertrouwensband. Ik gun iedere leerkracht zo'n coach." 'o gesmeerd als bij Het Talent verloopt de samenwerking met jeugdzorg nog niet op alle scholen die met de nieuwe aanpak experimenteren. "Het is een klus om geschikte mensen bij jeugdzorg te vinden", vertelt Pact-projectleider Meyknecht. Die moeten niet gaan vertellen hoe het moet, maar kunnen inspe-